

Futures og terminsforretninger

– Aktier og Aktieindeks

En future/terminsforretning er en aftale om et køb eller salg af et aktiv til en aftalt kurs til et aftalt tidspunkt i fremtiden. Terminsforretninger og futures kan bruges til enten at minimere risikoen på en anden aktieposition eller til et decideret spil på en fremtidig markedsudvikling.

Hvad er en terminsforretning?

En terminsforretning er kendetegnet ved at have en underliggende aktie, som handles på et officielt reguleret marked.

Køb og salg af ovennævnte aktier sker normalt ved, at aftalen gennemføres, samtidig med eller umiddelbart efter aftalen er indgået. Betalingen sker ligeledes umiddelbart efter, at aftalen er indgået. Selve aktien leveres typisk med 2 dages forsinkelse

Handel på disse vilkår kaldes spothandel. I det øjeblik, de almindelige afviklingsbetingelser afviges, så leveringstiden bliver en dato længere ud i fremtiden, er der tale om en terminsforretning. Terminsforretninger giver derfor mulighed for at indgå en aftale i dag med levering og betaling en gang ude i fremtiden.

Terminsforretninger på aktier er typisk med leveringstider på op til et år. Leveringstider længere end et år kan også forekomme, men ses sjældent.

En terminsforretning sammensættes på individuelle vilkår. Det betyder, at størrelsen på terminsforretningen samt løbetiden kan aftales individuelt mellem aftaleparterne.

Hvad er en future?

En future er en standardiseret terminsforretning, som er børs-noteret. Det betyder, at størrelsen på terminsforretningen og udløbstidspunkt for terminsforretningen er givet. Som investor er de typisk mere likvide og billigere at handle end terminsforretninger. Når man handler futures har man desuden mulighed for at investere i aktieindeks (og i øvrigt mange andre aktiver), da man i stedet for levering efter terminen, blot afregnes

differencen på markedskurs og terminskurs.

Hvordan fungerer en future/terminsforretning?

Prisen på en future/terminsforretning udtrykkes som et tillæg eller fradrag til spotprisen på det underliggende aktiv.

Terminskurs =
spotkurs ± tillæg/fradrag

Spotprisen er den markedspris, aktivet handles til på det tidspunkt, hvor aftalen bliver indgået.

Tillægget eller fradraget er typisk de omkostninger eller indtægter, der er forbundet ved at udskyde leverings- og afregningstidspunkt. Det vil typisk være renteomkostninger for perioden fra aftaleindgåelse til levering.

Spotprisen er den pris, aktivet handles til på det tidspunkt, hvor aftalen bliver indgået, og på de standardiserede afviklingsvilkår, som gælder for aktivet.

Tillægget eller fradraget er de omkostninger eller indtægter, der er forbundet ved at udskyde leveringstidspunkt og betaling for aktivet. Hvis det underliggende aktiv er valuta, obligationer, aktier eller andre finansielle aktiver, vil tillægget eller fra- draget typisk være renteomkostningen for perioden fra, at aftalen bliver indgået, og frem til det aftalte leveringstidspunkt fratrukket et eventuelt afkast fra aktivet.

På leveringstidspunktet skal der ske en afregning af proventet på terminskontrakten. Proventet kendes allerede på handelstidspunktet, da terminskursen aftales på dette tidspunkt.

Handelsmuligheder

Terminsforretninger handles OTC (Over The Counter). OTC-derivater handles direkte med modparten på individuelle vilkår, som giver mulighed for at tilpasse produktet til lige netop dig og dine behov. Ulempen ved at handle OTC kan blandt andet være, at der ikke findes standardpriser på produkterne, der jo netop er karakteriseret ved at være individuelt tilpasset, og det kan derfor være vanskeligt at sammenligne priser.

Futures er børsnoterede og handler således på regulerede markeder. Det betyder at de er likvide og lette at omsætte. Dog skal man være opmærksom på, at likviditet på forskellige markeder kan være forskellig.

Anvendelsesmuligheder

Futures/terminsforretninger kan både anvendes til enten at afdække risikoen på en aktieportefølje eller til at foretage en decideret investering med forventning om en fremtidig markedsudvikling.

Spekulation

Når der handles på spotmarkedet, sker der umiddelbar afregning af proventet for købet eller salget af aktivet. Handler du aktivet på en future/terminskontrakt, sker betaling først på leveringstidspunktet. Du har derfor mulighed for at købe eller sælge aktivet uden at skulle anvende likviditet før det fremtidige leveringstidspunkt. Forventer du en stigning i kursen, kan du købe aktivet på termin med en forventning om at sælge det på leveringstidspunktet til en bedre kurs end terminskursen.

Forventer du et fald i kursen, kan du sælge aktivet på termin med en forventning om at genkøbe det til en lavere pris end terminskursen.

Afdækning af en aktieportefølje

Futures/terminsforretninger anvendes også til at afdække investeringer. Har man en for eksempel en aktieportefølje, som man er bekymret for i forbindelse med en begivenhed, der kan få negative konsekvenser for aktiemarkedet. Da kan man tilnærmelsesvis neutralisere sin portefølje ved at sælge futures i et indeks, som nogenlunde matcher porteføljen, denne metode afdækker ikke risikoen for en begivenhed i den enkelte aktie i depotet. Har man en enkelt stor aktiepost i en given aktie, kan man foretage en terminsforretning, som afdækker denne post 100%.

Hvad er risikoen?

Risiciene ved futures/terminskontrakter findes overvejende ved ændringer i prisen på det underliggende aktiv. Er prisen på det underliggende aktiv forskellig fra terminskursen på leveringstidspunktet, vil man skulle afregne enten et tab eller en gevinst. Hvor meget afhænger af kontraktens størrelse og forskellen mellem terminskursen og spotkursen. Der er derved risiko for ubegrænsede tab, når du handler futures/terminskontrakter. Det kræver derfor, at du er i stand til at

bære et eventuelt tab som konsekvens af en negativ udvikling på din future/terminsforretning.

Rammeaftale

I forbindelse med handel med finansielle instrumenter oprettes i pengeinstituttet en rammeaftale. Pengeinstituttet foretager derfor en kreditvurdering af dig som kunde. Kreditvurderingen afgør, om du kan indgå en rammeaftale om finansielle instrumenter og i hvilket omfang. Rammeaftalen definerer, hvilke produkter der kan handles, og angiver et maksimum for, hvor stor den negative markedsværdi af forretningerne må blive. Markedsværdien vil ved indgåelsen være negativ.

Hvis den aftalte størrelse af den negative markedsværdi overskrides, vil det oftest betyde, at kundens rammeaftale er misligholdt. Pengeinstituttet kan vælge at lukke de indgåede forretninger helt eller delvist, eller pengeinstituttet kan kræve, at der stilles sikkerhed med meget kort varsel.

Omkostninger

Ud over førnævnte tillæg/fradrag, vil der være handelsomkostninger i forbindelse med handel med futures/terminskontrakter. For terminsforretninger vil disse omkostninger alene bestå af kurtage, mens man, når man handler futures, også skal betale børsafgift og evt. omkostninger til mellemlid som

hjælper med at forstå handlen.

Skat

Afledte finansielle instrumenter beskattes som hovedregel efter kursgevinstlovens regler om finansielle kontrakter. Det betyder, at summen af kontraktens (i) værdiudvikling og (ii) nettobetaling for indkomståret, beskattes løbende efter et lagerprincip, og dermed fra år til år kan give positiv eller negativ likviditetspåvirkning.

For personer indgår gevinster i kapitalindkomsten, mens tab kan fradrages eller fremføres efter særlige regler. Hvis det finansielle instrument har tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed, er der fradrag for tab, i nogle tilfælde begrænset fradrag. Pengeinstituttet tager ikke ansvar for, om afledte finansielle instrumenter har erhvervsmæssig tilknytning.

Den skattemæssige behandling kan variere og ændre sig afhængig af dine skattemæssige forhold, eller som følge af ændrede regler for beskatning. Vi anbefaler, at du kontakter en rådgiver om skattemæssige konsekvenser forud for indgåelse af finansielle kontrakter.

Senest opdateret 25. Oktober 2023